

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Speculum Non Fallax

Segneri, Paolo
Pinamonti, Giovanni Pietro

Coloniae, 1706

VD18 12375713-001

Præfatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50799](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50799)

PRÆFATIO.

Ileri primâ fronte
 possit, nullam virtu-
 tem homini magis
 esse propriam, & ve-
 lut congenitam, quâ
 humilitatem; nam teste Eccli.
 cap. 10. 22. *Non est creata homini-
 bus superbia.* Cum enim habea-
 mus corpus ex luto formatum, &
 animam ex Nihilo creatam, quo-
 modo fieri potest, ut humiles non
 simus? Interim tamen nulla no-
 bis virtus est magis peregrina. Sa-
 tis sit dicere, antiquos Philosophos
 ne quidem nomen illius novisse;
 & quanquam ipsemet Christus
 JESUS pulcherrimum hoc ger-
 men è Paradiso in terram primus
 omnium transplantârit, suâque
 doctrinâ & exemplis excoluerit,

ac demum proprio etiam sanguine
 irrigari, infœcundæ tamen nostræ
 telluris vitio radices agere non po-
 test. Ipsa etiam miserrima pecca-
 ti conditio, in qua concepti sumus,
 cum nos monere & urgere debe-
 ret, ut humiles simus, nos potius
 excoecat, eumque nobis fastum in-
 generat, qui nec in victore peccati,
 nedum in ejus mancipio, tolerabi-
 lis foret; atque adeò verè similli-
 mi sumus vacuo utri, qui, quantò
 minùs boni in se continet, tantò
 magis inflatur & tumet.

Magna utique gravissimi hujus
 erroris causa est, quòd abjecti no-
 stri statùs obliti, miserias nostras
 parùm attendamus; quemadmo-
 dum enim vultum alienum ferè
 meliùs novimus, quàm nostrum,
 quia crebrius illum videmus,
 quàm nostrum; ita de aliis sole-
 mus abjectè sentire, quia lyncei su-
 mus ad aliorum defectus; altè au-
 tem de nobis, quia cæci ad nostros.

Hec

Hæc mihi causa fuit, ut *Speculum non fallax* vobis proponerem, in quo vos ipsos intueri possitis, & nôsse discatis, quales sitis.

Specula vulgaria appellari solent *Consiliarii fideles*, licet tam specioso titulo digna non sint, sunt enim fallacia, & decipiunt videntem, non ea tantum, quæ ex professo fallunt uti *convexa*, quæ minuunt, & *concava* quæ augment objectum; sed ea etiam, quæ simplicem nobis & puram veritatem promittere videntur, ut *Plana*: hæc ipsa enim solas nobis rerum superficies, non autem earum fundum ostendunt, nôsque incautos inducunt, ut secundum solam externam apparentiam de iis judicemus: *Nolite judicare secundum faciem, sed justum judicium judicate.* Joan. 7. 24. Speculum autem, quod ego vobis præparo, ab illis penitus est diversum: monstrabit enim vos ipsos vobis, omnesque vestri esse fibras, atque intimos

6

Prefatio.

recessus pandet, constituetque vos ante oculos vestros, quales estis, non quales esse videmini, neque permittet, ut lignum cariosum, & à tineis excessum habeatur pro auro solido, etsi tenuibus auri foliis vestiatur: *Est quasi dives, cum nihil habeat. Prov. 13. 7.*

Verbo, ut apertè & sine metaphora loquar, quisquis hunc libellum attentè leget, addiscet *scientiam Sanctorum*, h. e. cognitionem sui nihili: qui autem istam novit, sublimissimas quasque & maximi momenti veritates novit; sublimes quidem, quia tanta est scientiæ hujus arduitas, ut non nisi Deum ipsum Magistrum habere possit, magno Bonavent. teste, qui docet, eam *intellectus* nomine, quod est secundum inter dona Spiritus S. appellari: maximi autem simul momenti est hæc notitia, quia, sicut humilitas cæterarum omnium virtutum, ita cognitio sui ipsius est humilitatis

militatis fundamentum; est enim regula, dirigens voluntatem, ut suo sese merito haberi & tractari patiatur.

Hæc ipsa scientiæ hujus necessitas deduci potest ex modis, quibus DEUS ad ingenerandum hominibus hanc cognitionem est usus, qui tot tantique sunt, ut tota veluti ejus providentia, & spirituale regimen animarum in hoc uno negotio absolvatur & occupetur: quemadmodum enim DEUS olim diutissimè distulit, educere populum suum ex Ægyptiaca servitute, & postquam illum eduxit, quadraginta adhuc annis per varios casus in deserto detinuit, ut ipso usu & longâ experienciâ cognitionem miseriæ suæ addisceret, *Circumduxit eum, & docuit.* Deut. 32. 10. ita nostris etiam necessitatibus mederi, diu Cunctari solet, finitque nos variis in via salutis erroribus implicari, ut tandem ali-

quando discamus intelligere, nos nihil omninò posse ex nobis solis, omnèque nostrum bonum à divina ejus bonitate pendere, *Domini est salus.* Psalm. 3. 9. Quòd si nos quoque, instar illius populi duræ cervicis, tam hebetis durique sumus ingenii, ut hanc de nihilo nostro doctrinam minus capiamus, acerbioribus uti solet remediis, ut eodem saltem ejus notitiam nobis imprimat: est enim prima ac præcipua divinæ gubernationis regula, humiliare superbos, *Constituit Deus, humiliare omnem montem excelsum ac rupes perennes.* Baruch. 5. 7. Sinit igitur animam labi in varia peccata, & in ea præsertim, quæ plus infamiæ & ruboris afferunt, ut, sicut olim cæco, ita nostro nobis luto oculos aperiat. Quid autem amplius & luculentius dici potest de necessitate noscendi se ipsum? cùm DEUS ex infinita sua sapientia hanc scientiam

am

Prefatio.

9

am tam necessariam, tamq; magni
momenti æstimet, ut ad curandum
ignorantiæ hujus malum, cætera
mala omnia permittat, malitque
tolerare homines cæteris vitiis
plenos, quàm tolerare superbos.

Cùm igitur cognitio sui ipsius sit
genus scientiæ tam sublime atque
arduum, facile vides ingens adju-
mentum, quod afferre tibi potest
parvulus hic Libellus, in quo tui
ipsius imaginem ad vivum expres-
sam intueberis. Dicunt De-
mosthenem, ut in amœnos malè-
que compositos corporis sui ge-
stus, quibus inter perorandum la-
borabat, emendaret, speculum pa-
tris secum magnitudinis fieri sibi
curasse, & in eo se ipsum à capite
ad calcem tam crebrò & curiosè
spectâsse, ut omnes tandem oris &
membrorum motus ad exactissimi
Oratoris normam componere di-
dicerit. Mihi quoque animus est,
in his pauculis foliis simile vobis

A s

specu.

speculum elaborare, in quo vos ipsos uno aspectu undequaque contueri possitis: quisquis autem fructuosè illo uti voluerit, necesse est, ut se in eo semper, summòque studio intueatur; aliàs similis erit simplici illi, qui obiter solùm & in transitu, atque adèd sine fructu se in speculo consideravit. *Consideravit se & abiit, & statim oblitus est, qualis fuerit. Jacob. 1. 24.*

Neque timere debes, ne tam attentata & continua miseriarum tuarum consideratio tristem, aut pusillanimum te reddat: quæ enim major jucunditas est, quàm nôsse verum? Humilitas autem est ipsissima veritas, ac propterea DEO tantopere placet: *In veritate tua humiliasti me. Ps. 118. 75.* atque adèd non tollit, sed confert potiùs magnanimitatem; quantum quis enim imbecillitati suæ diffidit, tantum confidit DEO, qui non inædificat alteri fundamento, quàm nihilo:

nihilo: *Qui dat lasso virtutem, & his qui non sunt, fortitudinem.* II. 40. 29. Quemadmodum igitur aqua non potest alio modo aut viâ reflire ad altitudinem suæ scaturiginis, quàm descendendo, ita anima non potest se levare ad Deum, velut primum suum principium, quàm se humiliando.

Expedire mihi porrò visum est, ad confusionem & tædium vitandum, meditationem istam, quâ ad te ipsum cognoscendum uti debes, in plures considerationes partiri, & suam cuivis hebdomadæ diei destinare, ut nostrum cœlestis huius scientiæ studium continuum evadat.

Præterea, cùm non sit satis, ferre in reum sententiam, sed & exequi eam oporteat, *facere iudicium & iustitiam*, ideo speculationi iungam praxin, & in singulos dies varios humilitatis actus exercendos præscribam, internos partim,

& partim externos, eosque erga DEUM, teipsum & proximum, ut omnes vel saltem aliqui, oblatâ occasione executioni mandari possint. Sic Spiritûs Sancti consilium implebis: *Intra in lutum, & calca.* Nahum. 3. 14. Intra per attentionem considerationem in lutum ac fœditatem tuam, tutumque nihilum fatere, & agnoscere; postea autem tracta illud, ut lutum, & pedibus conculca, cum non mereatur, nisi omnium pedibus subesse & calcari.

Tandem, cum ad obtinendam virtutem neque sufficiat vis intellectûs, quam adhibet considerando, neque conatus voluntatis, quam addit operando, sed novæ identidem vires, novumque à Deo gratiæ auxilium accedat necesse est, subjungam quot diebus aliquam precatiunculam, in qua exerceatur simul, & petatur humilitas. His medijs ad hanc virtutem

epit

eniti poteris, & per illam ad cate-
ras omnes, quas Spiritus S. in sinum
animi tui copiosè depluet: *Super*
quem requiescet Spiritus meus, nisi
super pauperculum & contritum spi-
ritu. Isa. 66. 2.

CON-